

PRACE ORYGINALNE • ORIGINAL PAPERS

Interwencje medyczne spowodowane nadużyciem alkoholu

Medical intervention due to alcohol overdose

GRZEGORZ OPIELAK^{1, 3, A, D, G}, ŁUKASZ SZESZKO^{2, B, D}, JAKUB PIOTRKOWICZ^{2, B, D},
MYKOLA TSYGANOK^{2, B-D}, MONIKA WÓJCIK^{2, B, D}, VÉRONIQUE PETIT^{2, B, D}

¹ Katedra i Zakład Anatomii Prawidłowej Uniwersytetu Medycznego w Lublinie

p.o. Kierownik: prof. dr hab. Ryszard Maciejewski

² Studenckie Koło Naukowe przy Katedrze i Zakładzie Anatomii Prawidłowej Uniwersytetu Medycznego w Lublinie

Opiekun Koła: dr n. med. Grzegorz Opielak

³ Oddział SOR, SPZOZ w Janowie Lubelskim

Kierownik: lek. Zdzisław Sałdan

A – przygotowanie projektu badania, **B** – zbieranie danych, **C** – analiza statystyczna, **D** – interpretacja danych, **E** – przygotowanie maszynopisu, **F** – opracowanie piśmiennictwa, **G** – pozyskanie funduszy

Streszczenie **Cel pracy.** Ocena odsetka interwencji medycznych spowodowanych działaniem alkoholu wśród pacjentów przyjętych do oddziału SOR w Janowie Lubelskim w ciągu poszczególnych miesięcy w latach 2004–2010.

Materiał i metody. Dane pacjentów pochodzą z książki przyjęć SOR w Janowie Lubelskim. Pod uwagę brano tylko powikłania upojenia alkoholowego i szkodliwe działanie alkoholu.

Wyniki. Działanie alkoholu jest przyczyną dużego odsetka interwencji spośród ogółu udzielonych. Na przestrzeni siedmiu analizowanych lat (3201 przypadków) 341 dotyczyło powikłań używania alkoholu, co stanowi 10,65% ogółu hospitalizowanych. Ze zgromadzonych danych wynika, iż najwięcej przyjęć spowodowanych nadużyciem alkoholu jest na oddziałach SOR w styczniu i kwietniu (38 i 39), a najmniej w listopadzie i grudniu (16 i 19).

Wnioski. Uzyskane dane wskazują na ogromne koszty społeczne i materialne leczenia osób nadużywających alkoholu, bez związku z leczeniem odwykowym i stanami bezpośredniego zagrożenia życia. Należy rozważyć, czy istnieją potencjalnie skuteczne możliwości ograniczenia wspomnianych kosztów.

Słowa kluczowe: zatrucie alkoholem, uzależnienie od alkoholu, pomoc medyczna, oddział SOR.

Summary **Objectives.** Evaluation of the percentage of medical intervention caused by alcohol abuse amongst patients enrolled to the A&E ward in Janów Lubelski in the consecutive months in 2004–2010.

Material and methods. Data of patients come from the book of A&E admissions in Janów Lubelski. Only complications of the intoxication and harmful use of alcohol were taken into consideration.

Results. Effect of alcohol is a cause of the large percentage of intervention out of the whole given. Over a distance area (3201 cases) 341 cases were associated with alcohol use, which appears to be 10.65% of all cases from seven analyzed years of hospitalization. It appears from gathered data that the most admissions to A&E ward were caused by alcohol abuse in January and April (38 and 39), and least in November and December (16 and 19).

Conclusions. Obtained data indicate to enormous social and financial costs connected with treating persons abusing alcohol, with no regard to alcoholism treatment and states of an imminent threat to life. One should consider whether there are potentially effective possibilities of reducing those costs.

Key words: alcohol intoxication, alcohol dependence, medical treatment, A&E unit.

Wstęp

Uzależnienie od alkoholu jest niezwykle powszechne, zwłaszcza w naszym kręgu kulturowym. W Polsce według danych Państwowej Agencji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych (PARPA), uzależnionych jest około 2% osób, czyli 800 tys. Polaków. Alkohol to jednak problem społeczny, gdyż

skutki nadużywania i uzależnienia obejmują także osoby z najbliższego otoczenia osoby pijącej, a pośrednio całe społeczeństwo. Wówczas, według prognoz PARPA, mamy do czynienia z rzeszą około 7,5 mln Polaków dotkniętych w jakikolwiek sposób następstwami działania alkoholu [1]. Koszty społeczne ponoszone na rzecz osób uzależnionych i pijących szkodliwie wiążą się również z kosztami opieki me-

dycznej wynikającej z konieczności leczenia somatycznych następstw działania alkoholu.

Cel pracy

Celem pracy było określenie całkowitej liczby i odsetka osób, którym konieczne było udzielenie pomocy medycznej jako konsekwencji spożycia nadmiernej ilości alkoholu. Na przykładzie jednego oddziału SOR szpitala powiatowego można spróbować oszacować, jak wielkie koszty w skali większych regionów i całego kraju ponosi społeczeństwo na rzecz leczenia następstw spożywania alkoholu. Pacjenci brani pod uwagę stanowią grupę, której pomoc została udzielona w ramach pierwszego kontaktu medycznego.

Materiał i metody

Dane pacjentów pochodzą z książki przyjęć oddziału SOR Szpitala Powiatowego w Janowie Lubelskim. Analizie poddano 3201 przypadków pacjentów przyjętych na oddział SOR w okresie od 1 stycznia 2004 do 31 grudnia 2010 r. Pod uwagę brano jedynie przypadki pacjentów określone jako powikłania upojenia alkoholowego oraz szkodliwe działanie alkoholu.

Wyniki

Szkodliwe działanie alkoholu było w analizowanym okresie przyczyną 341 przyjęć, co stanowi 10,65% ogółu hospitalizowanych. Po dodatkowym

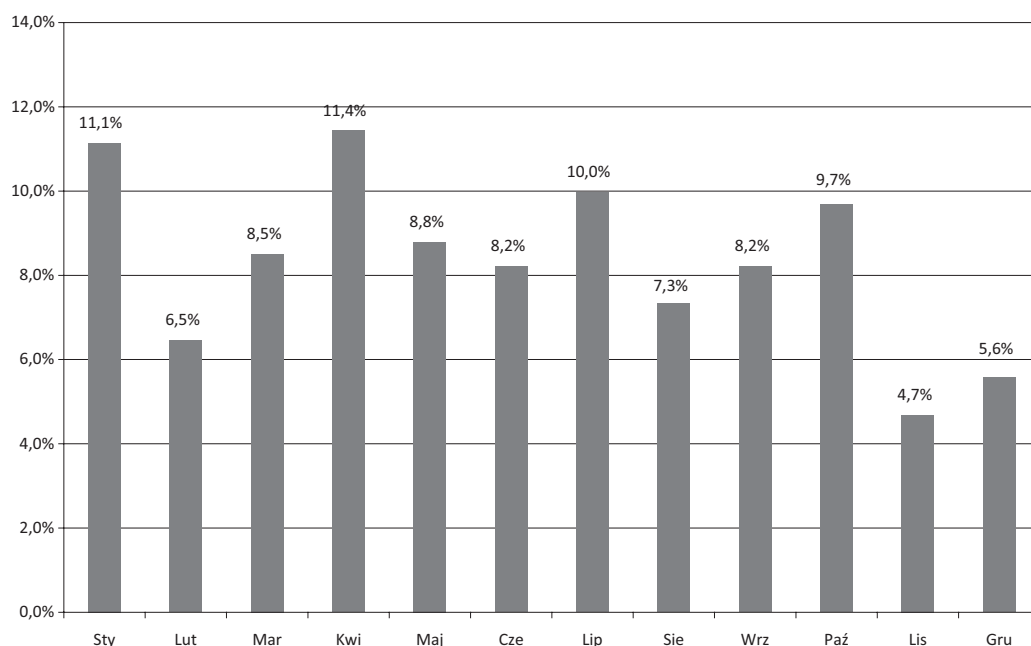
sprawdzeniu wszystkich danych, z rozbiem na poszczególne miesiące, wynika, iż najczęściej przyjęć spowodowanych działaniem alkoholu było w styczniu i kwietniu (odpowiednio: 38 i 39%), a najmniej w listopadzie i grudniu (odpowiednio: 16 i 19%), brakuje jednak danych wskazujących na wyraźne zależności między poszczególnymi miesiącami. Powyższe wartości zobrazowano na rycinie 1.

Dyskusja

Wziąwszy pod uwagę odsetek pacjentów, którym udzielana jest pomoc medyczna w następstwie nadużycia alkoholu, można wywnioskować, iż więcej niż co dziesiąty pacjent trafił na oddział SOR z przyczyn, których można było uniknąć. Zupełnie odmienną sprawą stają się trudne do wyobrażenia w skali kraju straty społeczne i materialne, będące bezpośrednim i pośrednim następstwem nadużycia alkoholu.

Wnioski

Lekarze pierwszego kontaktu wraz z terapeutami i pracownikami pomocy społecznej powinni prowadzić działania edukacyjne zmierzające do radykalnego ograniczenia liczby przypadków szkodliwego używania alkoholu, a tym samym konsekwencji leczenia. W dłuższej perspektywie czasowej powinno to przynieść zarówno wzrost dostępności usług medycznych przez zmniejszenie obciążenia lekarzy pierwszego kontaktu leczeniem następstw nadużywania alkoholu, jak też spadek wydatków ponoszonych na rzecz diagnostyki i leczenia powyższej grupy pacjentów.

Rycina 1. Pacjenci leczeni z następstw działania alkoholu

Piśmiennictwo

1. Zasoby internetowe strony www.parpa.pl

Adres do korespondencji:

Dr n. med. Grzegorz Opielak

Katedra i Zakład Anatomii Prawidłowej UM

ul. Jaczewskiego 4

20-090 Lublin

Tel.: (81) 742-36-78, 601 296-965

E-mail: opielak@wp.pl

Praca wpłynęła do Redakcji: 30.03.2011 r.

Po recenzji: 4.04.2011 r.

Zaakceptowano do druku: 11.04.2011 r.